

NUORTEN KATUKULTTUURIA

JÄÄMERENTIEN ALIKULKUMAALAU METAMORPHOSIS -PROJEKTISSA

SANTERI KARTTUNEN

Keväällä 2017 toteutettiin Taidevaihte-hankkeen osaprojekti ”Metamorphosis”. Siihen sisältyi katukulttuurityöpajatoimintaa, joka keskittyi kahteen eri osa-alueeseen: katutanssikulttuuriin ja graffitikulttuuriin. Työpajat järjestettiin Rovaniemellä 9.-27.5. ja niihin osallistui yhteensä noin parikymmentä suomalais- ja maahanmuuttajataustaista nuorta. Pajoissa opittiin perusteita näistä taidemuodoista ja luotiin ryhmähenkeä osallistamalla nuoria itse suunnittelemaan pajojen sisältöä.

Graffiti ja yhteisen ajatuksen löytäminen

Yhtenä osana Metamorphosis-konaisuutta toteutimme nuorten kanssa yhdessä Rovaniemen keskustan läheisyyteen, Jäämerentien alikulkutunneliin suurikokoisen graffititeoksen. Teosta suunniteltiin muutamalla kokoontumiskerralla, jonka jälkeen teos toteutettiin 19.-21.5. paikan päällä ja julkistettiin 27.5. kaikille avoimessa tilaisuudessa.

Yhteisteosten tekeminen on aina mielenkiintoinen prosessi, sillä siinä täytyy löytää yhteinen kieli ja yksilöiden ajatusten summasta luodaan parhaimmassa tapauksessa kollektiivista älykkyyttä ja luovuutta. Suunnitteluprosessissa käytimme projektissa kehitettyä, uudenlaista ryhmämaalaustekniikkaa, missä osallistujat maalasivat pareissa spraymaalein vanerille aina muutamia sekunteja kerrallaan abstrakteja muotoja tai linjoja, jonka jälkeen seuraava pari jatkoi teosta eteenpäin. Nuorten tuli löytää prosessin päätteeksi syntyneestä abstraktista teoksesta mahdollisia kirjaimia ja löytyneiden aakkosten kirjosta valittiin yhteistuumin kolme, joiden pohjalta muodostettiin ryhmän ”taiteilijakollektiivin” nimi tai ”crew name”.

Nuoret valitsivat kirjaimet I, T ja R, joille keksittiin yhteinen merkitys. Ajatushautomon jälkeen päädyttiin nimeen ”In The Room”, joka symboloi hienolla tavalla tutustumisvaiheessa olevia nuoria, sekä Metamorphosis-pajojen

”Kiitos, että opetit meitä maalaamaan spraymaaleilla!” - kaksi osallistunutta maahanmuuttajataustaista tyttöä

yhteistä ”ystävyyttä”-kattoteemaa. Lisäksi nimi sisälsi katukulttuurille ja graffittille tyypillisen ”I was here”-ajatuksen perimmäisen idean - monille kasvottomaksi jäävä, mutta silti näkyväksi tehty teksti tai kuva kantaa tekijöidensä viestiä ja on eräänlainen identiteetin muodostaja.

Alikulkuteoksen muu suunnittelu tapahtui suullisesti ja paperille piirtäen yhteisissä tapaamisissa. Crewin nimen lisäksi teokseen päätettiin ottaa toiseksi pääelementiksi itse tekijät siluettihahmoina, joiden sisälle he lisäisivät oman tänginsä eli eräänlaisen nimikirjoituksen.

Itse alikulun maalaaminen sujui hyvässä hengessä, ja nuoret selkeästi nauttivat vapaasta itseilmaisusta spraymaalien avulla. Olimme opiskelleet perusteet tekniikoista ja opittua päästiin soveltamaan isolla kädellä. Ensimmäiset kerrokset olivat ilmaisultaan rajoitettuja ainoastaan



Shared space/Jaettu tila. Kuva: Josefiina Jokiaho.



Avajaiset. Kuva: Mirja Hiltunen.

tiettyihin värisävyihin, sekä abstraktiuteen, kuten suunnitteluvaiheessakin. Pintaa oli runsaasti ja nuoret kommunikoivat hyvin keskenään maalailun lomassa. Tekemisessä oli aitoa iloa ja yhdessä tekemisen meininkiä. Myöhemmin siirryttiin tarkempiin osuuksiin, missä väripalettia kutistettiin ja ohjausta oli enemmän. Ensin maalattiin siluettihahmot alikulun toiselle puolelle ja sitten ITR-teksti tai piisi toiselle. (Piisi on lyhennys sanasta masterpiece, joka tarkoittaa useita värejä, kirjainten täyttöjä ja rajauksia). Työpajan ohjaaja viimeisteli hankalimmat loppuvaiheet. Lopuksi teos vielä signeerattiin julkistamistilaisuudessa henkilökohtaisin tägein.

Kotoutumista selkeästi tapahtui, ja varsinkin vapaa tekeminen yhdessä opituin keinoin oli parhaita avaimia tähän. Aikaa yhdessä olisi voinut olla enemmänkin – siis tarvitsimme nuorillemme lisää maalattavaa!



In The Room. Kuva: Santeri Karttunen.



Together/Yhdessä. Kuva: Santeri Karttunen.

Santeri Karttunen, taiteilija/taidekasvattaja, katutaiteeseen ja graffitiin erikoistunut kulttuurialan moniosaaja ja yhdistysaktiivi. Karttunen viimeistelee kuvataidekasvatuksen maisteriopintojaan Lapin yliopistossa.

TYÖRYHMÄ JA YHTEISTYÖKUMPPANIT

Graffitipajatoimintaa, sekä alikulkumaalauksen toteutusta vetivät graffititaiteen ammattilaiset Santeri Karttunen (Transcendent ry) ja Tony Fredriksson (Ruotsi), sekä Lapin yliopiston kuvataidekasvatuksen opiskelijat Josefiina Jokiaho, Verna Penttilä, Maija Saali, Asta Sinervä, Teri Tsokkinen, Sanni Vanttaja ja Riika Vesakoivu. Yhteistyötahoina mukana ovat Lapin yliopisto, Lapin Taiteilijaseura, Monitaideyhdistys Piste, katukulttuuriyhdistys Transcendent, sekä Rovaniemen kaupunki ja Lapin ELY-keskus.